

A szakértői munka

Bartha Tamás

A nyomdaipari igazságügyi szakértő feladata, hogy szakmai felkészültségével, tapasztalatával, naprakész szakmai hozzáértésével és a szakma napi gyakorlatának ismeretével segítse az igazságszolgáltatás, a perben eljáró bíró, rendőrség, ügyészség, közjegyző és a bankok munkáját. Igazságügyi szakértőre tehát több területen van szükség. Nem csak az igazságszolgáltatás, hanem a bankok részére is kell igazságügyi szakértői munkát végezni. A szakértő, szakmai felkészültségével a kirendelést végző hatóság, szerv „jobbkeze”. A kirendelő hatóságok munkáját a hatályos jogszabályok, rendeletek alapján végzik, tehát a Polgári Törvénykönyvben és a Polgári Perrendtartásban előírtak szerint végzik munkájukat.

Az igazságügyi szakértői munka lényegében az alábbi három fő területre osztható:

1. A per előtti megbízások:

- ♦ felek, bíróság mellőzésével, megállapodást szeretnének kötni,
- ♦ rendőrségi eljárási szakaszban,
- ♦ közjegyzői kirendelés, mely később, ha bíróságra kerül az ügy, azonos értékűvé válik a bírói kirendelő végzéssel;

2. Az ügyészségi, bírósági kirendelések;

3. Bankoknak lízingügyleteikhez.

A szakértői munka általánosságai, melyeket az előzőekben leírt mindhárom részfeladat elvégzése során szem előtt kell tartani

A perekben, felek közötti vitás ügyekben gyakran előfordul, a felek úgy határoznak, hogy ügyükben felkérnek egy igazságügyi szakértőt, és amit ő leír, azt elfogadják mindketten. Ez a legritkébb eset, de volt már erre is példa. Ha nem tudnak megegyezni, akkor a bíróságon kötnek ki. A bírósági eljárás során, a per egy bizonyos szakasza után kerülhet sor – valamelyik peres fél kérésére – szakértő-kirendelésre. A szakértői kirendelés során bírói kérésre, a peres felek a perrel, vélt/jogos álláspontjukkal kapcsolatban kérdéseket tesznek fel, mely kérdésekre kell a szakértőnek válaszolnia. A szakértő kirendelését követően az eljáró bíróság a szakértő részére átadja a per során keletkezett teljes dokumentációt, azaz a per teljes anyagát. Mint jeleztem, a szakértő a „bíró jobbkeze”, tehát a per során keletkezett periratokba a per lezárásáig joga van betekinteni, és haza is viheti azokat. *A per iratai mindenkor titkosak, és azokat a szakértő köteles hiánytalanul megőrizni, biztonságban tartani.* A kirendelő végzésben az eljáró bíró általában 45 napot ad a szakértőnek, hogy a szakértői munkáját elkészítse. A szakértőnek a munkája során olyan nyelvezetet kell használnia, amelyből a „szakmai ismerethez laikus” bíró és ügyvédek is logikusan megértik a per tárgyát és a peres felek által becsatolt tényeket, bizonyítékokat, dokumentumokat. A szakértő, munkavégzése során, három dolgot köteles mindig szem előtt tartani: minden körülmények között biztosítania kell az objektivitást, erre a szakértői esküje is kötelezi (ha nem objektív, legvégső esetben büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedet miatt bíróságon is kiköthet), a szakértői állásfoglalását tárgyyszerűségnek és kizárólag a tényekre támaszkodva szabad kialakítania. A szakértő által leírt szakértői vélemény alapján hoz a perben eljáró bíró ítéletet, ezért igen fontos, hogy a szakértő munkája minden tekintetben megalapozott legyen! A munkájáért minden szakértő szakmai, szakértői felelősséggel tartozik.

A szakértő munkájával, munkavégzésével kapcsolatban a perben lévő felek bármikor kifogással élhetnek. A kifogás tartalma, milyensége alapján vagy a perben illetékes bíróság, vagy az Igazságügyi Szakértői Kamara fog eljárni. Minden igazságügyi szakértő tagja az Igazságügyi Szakértői Kamarának.

A szakértő munkája

Nincs két egyforma munka! Minden munka más, és minden munkavégzés igen alapos és igen széles körű gondosságot igényel. Az iparág átfogó ismerete, a nyomdák által alkalmazott napi gyakorlat ismerete, az érintett terület elméleti és üzemi gyakorlatának naprakész ismerete nélkül a szakértő által készített szakvélemény nem állja meg a helyét. Az ismeretanyagban benne kell lennie a különböző nyomtatási technológiák által használt alap- és segédanyagok pontos ismeretének, az alkalmazott nyomtatási/kikészítési technológia minőségbiztosítási ismeretének is. A szakértő, a per anyagának teljes áttanulmányozása, jegyzetelése után, állásfoglalását, véleményét a peres felekkel együtt vagy külön-külön történő egyeztetés, személyes megbeszélés során alakítja ki.

Mivel a szakértő munkájára nemcsak az igazságszolgáltatás tart igényt, fel kell készülnie a lízinget folyósító bankok munkájának segítségére is. A bankoknak, ha nem új gépet, eszközt vásárolnak, akkor az általuk finanszírozásra kerülő eszköz napi értékének és napi piaci értékének meghatározására képesnek kell lenniük. Az igazságügyi szakértő ismeri az eszközt/gépet, ismeri az alapgépen túl a lehetséges kiegészítő berendezéseket, és azoknak az értékbécslés pillanatában érvényes értékét. Egy eszköz/gép értékbécsléséhez alapvető követelmény az eszköz/gép műszaki állapotfelmérése. A szakértőnek kiváló műszaki szakembernek kell lennie, és alaposan ismernie kell az eszköz/gép minden részét, minden állítási lehetőségét.

Az igazságügyi szakértővé válás feltételeit, munkáját *Az igazságügyi szakértői tevékenységről a 2005. évi XLVII. Törvény* szabályozza.

Az igazságügyi szakértői munka mára már olyan szerteágazó, gyakran speciális szakterületi ismeretet is feltételező tevékenységgé vált, hogy ma, egy címszó alatt: „nyomdaipari igazságügyi szakértő” lehetetlen mindent naprakészen ismerni. Célszerű lenne, ha a PNYME, mint MTESZ tagegyesület kezdeményezné szakterületek létrehozását a nyomdaiparon belül, mint például:

- ♦ ofszet,
- ♦ flexó,
- ♦ digitális,
- ♦ kötészet,
- ♦ biztonsági nyomatok,
- ♦ papírfeldolgozás,
- ♦ csomagolóanyag-gyártás stb.

azért, hogy azokban biztonságosabb legyen a szakértő munkája, bírói ítélkezés, műszakiállapot-felmérés és értékbécslés.

A szakértői munka díjazása

A szakértői munka az egész országra érvényes, és bárhová kirendelhetik. Ha valaki a szakterületén kiváló nyelvtudással is rendelkezik, akkor az EU-ban is végezhet munkát, amelyhez az engedélyt itthon kell megszereznie, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumban.

A szakértői kirendelés során az eljáró bíró személygépkocsi-használatot engedélyez. Ennek elszámolása a mindenkor érvényes APEH benzinnorma, amortizáció alapján lehetséges. Egyedül az utazásra fordított idő van meghatározva: 2000 Ft/óra. A szakértő munkadíját saját maga határozza meg. Az óradíj ma 6000–10 000 forint is lehet.

A szakértő várható munkadíját a szakértői kirendelést kérő fél előre elnöki letétbe helyezi.

FELHÍVÁS!

A PNYME Nyomdaipari Szakosztályának keretében, Persovits József kezdeményezésére, Hagyományörző Szakírók Társasága alakul, melynek első összejövetele 2012. szeptember 25-én, 14 órától az egyesületnek is otthont adó Tahi Centerben lesz. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Kérjük, részvételi szándékát jelezze a pnyme@pnyme.hu e-mail címen vagy a +36-1 783 0347 telefonszámon.